

Azərbaycan Tibb Universiteti
Patoloji anatomiya kafedrası

2019-2020-ci tədris ilinin yaz semestri
Müalicə-profilaktika fakültəsinin tələbələri üçün

PATOLOJİ ANATOMİYA-2

fənni üzrə

SİLLABUS

(İŞÇİ TƏDRİS PROQRAMI)

FAKÜLTƏ	070101 Müalicə-profilaktika
Fənnin kodu:	İPF-B11
Fənnin növü:	Məcburi
Fənnin tədris semestri:	VI
Fənnin krediti:	4 kredit
Fənnin tədris forması:	Əyani
Fənnin tədris dili:	Azərbaycan dili
Fənni tədris edən müəllimlər:	Kafedranın professor-müəllim heyəti
Kafedranın telefon nömrəsi:	(+994) 12-595-8518
E-mail:	pathology@amu.edu.az
Web sayt:	https://amu.edu.az/page/200/patoloji-anatomiya-kafedrasi?local=1637074960

GİRİŞ

“Patoloji anatomiya-2” fənni.

Fənnin məqsədi:

Xəstəliklərin müxtəlif inkişaf səviyyələrində onların etiologiyasının, patogeneza və morfolojiyasının (morfogeneza), xəstəliklərin sağalma və ağırlaşma proseslərinin, nəticə və uzaq fəsadlarının struktur əsaslarının; xəstəliklərin məlum klassik gedişlərinin insanların həyat şəraitlərinin daim dəyişilməsi və aparılan yeni terapevtik müalicə üsulları ilə əlaqədar müasir şəraitdə dəyişilmə proseslərinə uğramalarının (patomorfoz), eləcə də aparılmış diaqnostik və terapevtik tibbi manipulyasiyalar nəticəsində atipik xarakter almalarının və digər patologiyalar istiqamətinə yönəlmələrinin (yatrogeniya); praktik səhiyyə sistemində patoloji-anatomik xidmətin və onun qarşısında duran məqsədlərin, həmçinin bu məqsədlərin təşkilati-praktik formada həlli məsələlərinin öyrənilməsidir.

Fənnin strukturu:

Patoloji anatomiya-2 fənnində nozologiya, xəstəliklərin nomenklaturası və təsnifatı, patoloji-anatomik diaqnoz, ürək-damar sistemi xəstəlikləri, revmatik xəstəliklər, tənəffüs sistemi və həzm traktı orqanları xəstəlikləri, qaraciyər və böyrək xəstəlikləri, daxili sekresiya vəzlərinin xəstəlikləri, daxili cinsiyyət üzvlərinin və süd vəzlərinin xəstəlikləri, hamiləlik patologiyaları, prenatal və perinatal patologiyalar və infeksiyon xəstəliklər tədris edilir.

“Patoloji anatomiya-2” fənninin tədrisi bu sahədə əldə edilmiş elmi materialların digər yaxın tibb elmlərinin, o cümlədən genetikə, onkologiyaya, immunologiyaya, cərrahi xəstəliklər, daxili xəstəliklər və s. elmlərin də ən yeni və son nailiyyətlərinə əsaslanmasından baxımından, müasir morfoloji tədqiqat üsullarının (sitokimya, histokimya, immunhistokimya, immunmorfolojiya, elektron mikroskopiyaya, molekulyar patologiyaya) nailiyyətlərinin tətbiq edilməsi ilə həyata keçirilir.

“Patoloji anatomiya-2” üzrə tədris proqramının tələbələrə tədrisi klassik və virtual mühazirələr və praktik məşğələlər formasında həyata keçirilir. Proqramda

nəzərdə tutulmuş mövzular üzrə mühazirələr və yaxud videomühazirələr oxunur və praktik məşğələlər keçirilir; dərslərdə keçilməyən bəzi mövzular isə tələbələr tərəfindən dərsliklərdən sərbəst şəkildə mənimsənilir.

Tədris fənninin öyrənilməsinin sonunda tələbələrin bilik və bacarıqlarına dair tələblər

Tələbə bilməlidir:

- müxtəlif inkişaf mərhələlərində xəstəliklərin etiologiyası, patogenezi və morfolojiyasını (morfogenez);
- sağalmanın struktur əsasları, xəstəliklərin ağırlaşmaları, nəticələri və uzunmüddətli nəticələri, ölüm səbəbləri və mexanizmlərini (tanatogenez);
- perinatal dövr və uşaqlıq patologiyasının spesifikliyini: etiologiyası, patogenezi və morfoloji xüsusiyyətlərini;
- insan həyatının dəyişməsi və müalicə nəticəsində xəstəliklərin dəyişməsini (patomorfoz), terapeutik və diaqnostik manipulyasiyalar nəticəsində baş verən dəyişiklikləri (müalicənin patologiyası);
- patoloji-anatomik xidmətin strukturunu, səhiyyə sistemində yerini və vəzifələrini.

Tələbə bacarmalıdır:

- təşrih zamanı makropreparatlar vasitəsilə diaqnozu və xəstəliyin mahiyyətini müəyyən etməyi;
- işıq mikroskopiyası ilə histoloji preparatlarla xəstəlikləri müəyyən etməyi;
- orqanizmin orqan və toxumalarında baş verən makro- və mikroskopik dəyişikliklərin təsvirinə əsasən xəstəliklərin diaqnostikasını aparmağı.

Tələbə yiyələnəməlidir:

- klinik-anatomik analiz bacarıqlarına;
- xəstəliklərin morfoloji diaqnostik əlamətlərinin sintetik ümumiləşdirilməsinin əsaslarını və onların səbəb-nəticə əlaqələrində düzgün şərhinə.

Patoloji anatomiya-2 üzrə mühazirələrin

Mövzu planı:

№	Mövzu	Saat
1.	Xəstəliklər haqqında anlayış. Patoloji-anatomik diaqnoz. Xəstəliklərin nomenklaturası və təsnifatı. Ürək-damar sistemi xəstəlikləri. Ümumi məlumat. Təsnifatı. Ateroskleroz. Hipertoniya xəstəliyi. Ürəyin işemik xəstəlikləri. Serebro-vaskulyar xəstəliklər.	2
2.	Revmatik xəstəliklər.	2
3.	Ağciyər xəstəlikləri.	2
4.	Mədə-bağırsaq traktı xəstəlikləri.	2
5.	Qaraciyər xəstəlikləri.	2
6.	Böyrək xəstəlikləri. Endokrin vəzlərin xəstəlikləri. Daxili cinsiyyət üzvlərinin və süd vəzlərinin xəstəlikləri. Hamiləlik patologiyaları.	2
7.	İnfeksiyon xəstəliklər. Virus infeksiyaları. Rikketsiozlar. Bakterial infeksiyalar. Vərəm. Sepsis.	2
Cəmi:		14

Patoloji anatomiya-2 üzrə praktik məşğələlərin

Mövzu planı:

№	Mövzu	Saat
1.	Nozologiya. Patoloji-anatomik diaqnoz. Yatrogeniya. Klinik və patoloji-anatomik diaqnozlar arasındakı uyğunsuzluqlar, kateqoriyaları. Ürək-damar sistemi xəstəlikləri (Endokarditlər, miokarditlər, perikarditlər. Ürək qüsurları. Vaskulitlər).	4
2.	Ateroskleroz. Hipertoniya xəstəliyi.	4
3.	Ürəyin işemik xəstəlikləri. Serebro-vaskulyar xəstəliklər.	4
4.	Revmatik xəstəliklər.	4
5.	Kollokvium 1.	4
	Ağciyər xəstəlikləri.	
6.	Mədə-bağırsaq traktı xəstəlikləri.	4
7.	Qaraciyər xəstəlikləri.	4
8.	Böyrək xəstəlikləri.	4
9.	Daxili sekresiya vəzlərinin xəstəlikləri. Daxili cinsiyyət üzvlərinin və süd vəzlərinin xəstəlikləri. Hamiləlik patologiyaları.	4
10.	Kollokvium 2.	4
	İnfeksiyon xəstəliklər haqqında ümumi məlumat.	
11.	Virus infeksiyaları (Qrip. Qızılca. Poliomielit. İİV-infeksiya). Rikketsiozlar (Səpkili yatalaq).	4
12.	Bakterial hava-damcı infeksiyaları (Difteriya. Skarlatina. Meningokok infeksiyaları). Bakterial bağırsaq infeksiyaları (Qarın yatalağı. Vəba. Dizenteriya).	4
13.	Vərəm. Sepsis.	4
14.	Prenatal patologiyalar.	5
15.	Perinatal patologiyalar.	4
	Kollokvium 3.	
Cəmi:		61

QIYMƏTLƏNDİRMƏ

Patoloji anatomiya-2 fənni üzrə krediti toplamaq üçün lazımı 100 balın toplanması aşağıdakı kimi həyata keçirilir:

50 bal – imtahana qədər, o cümlədən:

10 bal – dərslə davamiyyət;

10 bal – sərbəst iş;

30 bal – kollokvium;

50 bal – final imtahan.

- Dərs buraxmağa görə davamiyyət balından buraxılan saatdan asılı olaraq 3 bala qədər çıxılır. Davamiyyətdən 7 baldan aşağı toplayan tələbə imtahana buraxılmır.
- Sərbəst işlər tələbələrdə auditoriyadan kənar, müstəqil öyrənmə qabiliyyətini inkişaf etdirmək məqsədi ilə tətbiq edilir. Tələbə semestr ərzində Ppt təqdimat və yaxud referat şəklində 2 sərbəst iş hazırlayıb, universitetin Elektron Tədris Sisteminə (ETS) yükləməlidirlər. Sərbəst işlərin siyahısı fənnin proqramına uyğun olaraq kafedrada hazırlanır və semestrin ilk həftəsində hər bir tələbəyə verilir. Sərbəst işlərin qəbulu semestr ərzində həyata keçirilir və bir qayda olaraq 14-cü həftədə tamamlanır. Sərbəst işlərin hər biri maksimum 5 balla (cəmi 10 bal) qiymətləndirilir.
- Semestr ərzində 3 dəfə şifahi sorğu şəklində kollokvium keçiriləcəkdir. Hər kollokvium maksimum 10 balla qiymətləndirilir. Kollokviumda iştirak etmədikdə jurnalda 0 (sıfır) bal qeyd olunacaqdır.
- Final imtahan test üsulu ilə universitetin “Virtual Test Mərkəzi”ndə keçiriləcəkdir. Tələbə imtahanda minimum 17 bal toplanmasa, imtahana qədər yığılan ballar toplanılmayacaq.
- Tələbələrin imtahana hazırlığına kömək məqsədi ilə kafedranın təcrübəli professor-dosent heyətinin imtahanqabağı məsləhət saatlarının qrafiki tərtib olunacaqdır.
- İmtahanda və imtahana qədər toplanan ballar cəmlənir və yekun miqdarı aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

A – “Əla”	– 91 – 100
B – “Çox yaxşı”	– 81 – 90
C – “Yaxşı”	– 71 – 80
D – “Kafi”	– 61 – 70
E – “Qənaətbəxş”	– 51 – 60
F – “Qeyri-kafi”	– 51 baldan aşağı

SƏRBƏST İŞ:

Patoloji anatomiya-2 fənni üzrə sərbəst işlərin mövzuları

№	Mövzu
1.	Ürək-damar sistemi xəstəlikləri.
2.	Revmatik xəstəliklər.
3.	Ağciyər xəstəlikləri.
4.	Mədə-bağırsaq traktı xəstəlikləri.
5.	Qaraciyər xəstəlikləri.
6.	Böyrək xəstəlikləri. Daxili sekresiya vəzlərinin xəstəlikləri.
7.	Daxili cinsiyyət üzvlərinin və süd vəzlərinin xəstəlikləri.
8.	Hamiləlik patologiyaları.
9.	Prenatal və perinatal patologiyalar.
10.	İnfeksiyon xəstəliklər.

SİLLABUS – İŞÇİ TƏDRİS PROQRAMI

Baza ali tibb təhsilinin məzmunu tədris prosesinin planlaşdırılmasını, onun həyata keçirilməsinin forma və metodlarını, tədris yükünün həcmi, tədris mərhələlərinin (semestrlərin) müddətini, tədris növlərini (mühazirə, praktik məşğələ, laboratoriya və s.) ayrı-ayrı fənlərin həcmi, ixtisaslar üzrə təhsil proqramlarına qoyulan tələbləri əhatə edir.

Tədris prosesinin planlaşdırılması və təşkili tədris planları (nümunəvi işçi və fərdi) və fənlər üzrə işçi proqramları əsasında həyata keçirilir. Həmin sənədlərin forması və strukturu ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyənləşdirilir.

Fənn proqramları ixtisaslar üzrə ali təhsil proqramlarının tələblərinə uyğun olaraq ali təhsil müəssisələri tərəfindən hazırlanır və müvafiq qaydada Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilir. Fənn proqramları əsasında işçi proqramlar (sillabuslar) hazırlanır və ali təhsil müəssisələri tərəfindən təsdiq edilir.

İşçi tədris proqramı (sillabus) – fənnin müvafiq proqramı əsasında hazırlanan və özündə tədris olunan fənnin təsvirini, onun hədəf və məqsədini, qısa məzmununu, dərslərin müddətini və növlərini, tələbənin sərbəst işi üçün tapşırıqları, onların yerinə yetirilməsi müddətini, məsləhət saatlarını, müəllim haqqında məlumatı, müəllimin tələblərini, qiymətləndirmə meyarlarını, aralıq qiymətləndirilmə cədvəlini, istifadə olunan ədəbiyyatın siyahısını özündə əks etdirən sənəddir.

Əsas ədəbiyyat:

1. Həsənov Ə.B. Patoloji anatomiya. Dərslik. Bakı, 2003. 780 s.
2. Həsənov Ə.B. Patoloji anatomiya üzrə test sualları. Dərslik. Bakı, 2006. 450 s.
3. Серов В.В., Ярыгин Н.Е., Пауков В.С. Патологическая анатомия. Атлас. Москва, 1986. 368 с.
4. “Patoloji anatomiya-1” fənni üzrə oxunmuş videomühazirələr.
5. “Patoloji anatomiya-1” fənnindən mühazirə mətnləri.

Əlavə ədəbiyyat:

6. Kumar V, Abbas A, Aster J, Perkins J. Robbins basic pathology. 10th edition. Elsevier, 2018, 910 p.
7. Kumar V, Abbas A, Aster J, Perkins J. Robbins and Cotran pathologic basis of diseases. Elsevier Saunders, 2015, 1412 pp.
8. Kuzey G.M. Temel patoloji. Güneş Kitabevi, 2007, 1060 s.
9. Klatt EC. Robbins ve Cotran Patoloji Atlası. Çevirici editörü Reyhan Eğilmez. Güneş Tıp Kitabevleri, 2009, 527 s.
10. Струков А.И., Серов В.В. Патологическая анатомия. 6-ое издание. Учебник / Под ред. проф. В.С. Паукова. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015, 880 с.
11. Пальцев М.А., Коваленко В.Л., Аничков Н.М. Руководство по биопсийно-секционному курсу. Москва, 2002. – 255 с.